

PENNING, DE ZAAIER

HET GAAT MET ONZEN LEVENSLLOOP vaak zoo heel anders, dan we zelf willen of denken. Wirtz zegt ergens in zijn leerrijk Opvoedings-Dagboekje, dat vele ouders vóór de geboorte al de plannen gereed hebben in betrekking tot den te verwachten zoon. „Dát zal hij worden!” Gelukkig, als men later inziet, dat niet altijd de eigen wensch, hoe goed bedoeld, mag, soms zelfs niet *kan* zegevieren.

Dat laatste was het geval bij Penning. Zijn vader was predikant. Begeerde, dat ook zijn zoon in het „Goddelijk ambt” zou treden.

Penning zelf voelde er zich in zijn jeugdijaren ook zeer door aangetrokken.

Maar — op zeventienjarigen leeftijd gekomen, stierf zijn vader, en had zijn moeder zijn steun noodig.

Penning twijfelde niet. Hoewel zich van zijn gave bewust, hoewel alles in hem riep om zich op geestelijk gebied uit te spreken voor anderen, onderwierp hij zich gehoorzaam aan het bestel des Heeren, en arbeide hij met al zijn kracht in het gewone dagelijksche beroep.

Wat heeft hij hard gewerkt! Met een honden- en ezelkar den boer op, om voor zijn moeder bij haar kruideniers-klantjes in 't klein te verkoopen.

Toen — nu een halve eeuw geleden — op een hout-handelskantoor; vier jaren lang.

Daarna als reiziger bij de graanhandelaars-firma A. Blankers en Zoon te Gorkum.

Waar ik hem voor het eerst ontmoette. En waar het mij duidelijk werd, dat het niet Penning de Reiziger moest zijn, maar Penning de Zaaier.

Het graan, waarin hij handelde voor zijn patroon, sprak van geestelijk voedsel, dat hij voor een grooteren Meester mocht verhandelen.

Penning wilde een prediker worden. En hij werd het. Al was het anders dan zijn vader en hij hadden bedoeld. Hij werd een Zaaier aan alle wateren.

Het is niet te beschrijven, hoeveel Penning als Zaaier heeft verricht.

Hij was zelf een vrucht van den zaai-arbeid van den Grooten Zaaier.

En nu had hij behoefte, mild enforsch uit te strooien, wat hem was toevertrouwd.

Hij vroeg niet, of het stormde, of regende bij stroomen. Hij vroeg niet, of het laat was, of eerst het kriecken van den dageraad.

Hij vroeg niet, of hij moe was, of het werk misschien moeilijk, schier onmogelijk.

Hij zaaide maar. Hij zaaide aan alle wateren. Hij zaaide tijdig en ontijdig. Als hij op reis ging om zaken te doen, deed zijn pen zijn werk.

Als hij in een hotel of aan een station moest wachten, werden de gedachten opgeschreven.

In zijn vrije uren vlogen de vingers over de papieren vellen, en de gestalten werden gevormd, die straks zouden spreken tot geweten en hart van jong en oud.

En toen de jaren toenamen, nam de zaai-arbeid niet af. Integendeel, geheele dagen konden nu gewijd aan het uitstrooien van gedachten.

En de moeilijke uren van zijn eigen en van het maatschappelijk leven, in het staatkundig bestaan der volkeren

ook, deden hem te meer zijn roeping beseffen en vervullen: prediken, prediken.

Maar hij deed het heel anders, dan hij het als predikant zou gedaan hebben.

Hij deed het in schetsen — in verhaalvorm; met groot talent en met groote gave; met hartelijke liefde tot de zielen; met kennis van de menschen met hun begeerten en hartstochten, hun zonden en zorgen.

En zoo „pakte” hij de duizenden en tienduizenden in Nederland en ver over de grenzen.

Zijn figuren waren van vleesch en bloed. Hun godzaligheid en godsvrucht stelde hij, zonder dat men het merkte, ten voorbeeld.

Penning weet in zijn werken zonden en gevaren, fouten en deugden met helle kleuren te schilderen. Maar hij weet ook harten te verwarmen, door te spreken van Gods rechtvaardigheid en trouw. Hij weet de rechte gevoelens op te wekken en te versterken. Hij toont bovenal met liefde aan, dat alleen in Jezus het ware geluk te vinden is; dat het vertrouwen op God veel vermag; dat het ons in alles altijd moet gaan om de eer des Heeren.

Zoo zaaide Penning onvermoeid. „In onzen schoonen strijd voor vrijheid, waarheid en recht, tegen alle critiek en moeiten, volgen wij de banier van Hem, Die dood is geweest, en zie, Hij leeft tot in alle eeuwigheid! Met Hem en door Hem zullen wij gewisselijk overwinnen alle macht, die zich wil verheffen tegen God en Zijn Gezalfde.”

Zoo schreef Penning eens in mijn Gastenboek. Maar hij teekende er zichzelf bij als zaaier. Want — zoo zei hij — mijn strijd is de strijd van een die goede gedachten uitstrooit: zaden van goede daden.

Nu is zijn zaai-arbeid afgeloopen.

Wat zeg ik? De zaaier zelf is wel afgelost. Hij is boven de stormvlagen verheven, in het land waar de vruchten worden gezien. Maar zijn zaai-werk gaat nochtans voort. En zal voortgaan, zoolang er een genadetijd is, waarin gezaaid kan worden.

Laat ons er maar bij helpen. — Door zijn goede boeken te lezen. Door zijn goede boeken te verspreiden. Goede gedachten doorgeven is óók zaai-arbeid.

Elk woord, dat geschreven wordt, is een zaad. Penning schreef vele woorden. En ze waren goede zaden. Want Pennings woorden waren wijze woorden; gelijk prikkelen, gelijk nagelen; en ze kwamen van den eenigen Herder: woorden der waarheid!

We zijn bedroefd, dat we Penning niet meer hebben.

Maar we zijn blij, dat we hem gehad hebben, en dat hij onder ons blijft voortleven en voortwerken.

Ja, daarvoor danken we God.

Menschen mogen over zijn arbeid helaas minder gunstig hebben geoordeeld — menschen, wier werk misschien niet een duizendste nut deed of doen zal van het zijne.

Maar bij God vindt hij zijn belooning als Penning, de Zaaier.

En in de harten van tienduizenden Nederlanders staat zijn persoon en werk — hoe vele „groote” schrijvers hebben hiernaar verlangd, maar 't nooit verkregen — diep ingegrift, want hij vond den weg tot die harten, en hij leerde ze het geheim van het waarachtig geluk.

J. N. V.